

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 01 0 K 009189 17 Kžk
Sarajevo, 12.06.2017. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Zlotrg Nidžare kao predsjednice vijeća, Dodik mr Božidarke i Radošević Sonje, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Dedić Dinele kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih S. G. i G. P., zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi člana 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a po optužnici Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona B. broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015.godine, izmijenjenoj od strane federalnog tužitelja na pretresu pred ovim sudom dana 01.06.2017. godine, nakon pretresa održanih dana 01.06.2017. godine i 12.06.2017. godine, godine u prisustvu federalne tužiteljice V. F. i branitelja optuženog G. P., advokata R. D. iz P., a u odsutnosti optuženih G. P. i S. G., te braniteljice optuženog S. G., advokata Č. E. iz B., donio je i dana 16.06.2017. godine javno objavio:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

1.S. G. zv. G., sin M., rođ. 21.03.1965. godine u K., prebiva u P. – naselje O., ul. VI. bb, JMBG: 2103965102397, po nacionalnosti S., državljanin BiH, po zanimanju bravar, pismen sa završenom srednjom školom, oženjen, otac jednog djeteta, bivšu JNA služio u B. 1984. godine, vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO-e P., slabog imovnog stanja, nalazi se na slobodi i

2.G. P. zv. P., sin J. i majke K. dj. V., rođ. 19.11.1971. godine u naselju M. B., općina K., prebiva u O. L. bb, općina O. L., JMBG: 1911971102388, po nacionalnosti S., državljanin BiH, po zanimanju zemljoradnik, pismen sa završenom osnovnom školom, oženjen, otac troje djece, bivšu JNA služio na otoku Visu 1989 godine, vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO-e O. L., slabog imovnog stanja, nalazi se na slobodi.

I

KRIVI SU

što su:

U vrijeme oružanog sukoba u B. i H., između pripadnika A. R. B. i H. i pripadnika vojske R.S., kao pripadnici Vojske R. S. i to S. G. VP 7337 K., a G. P. VP 7286 K., postupajući suprotno odredbi iz člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. augusta 1949. godine, tako što su:

Dana 31.05.1992. godine u poslijepodnevnim satima, u vojničkim uniformama naoružani automatskim puškama, došli do kuće vlasništvo oštećenog H. M. u S., općina K., u čijem prizemlju se nalazio ugostiteljski lokal - kafana, također vlasništvo oštećenog, pa kada su se drugi gosti razišli, ostali sami u kafani sa oštećenim, koji je u strahu pozvao komšiju Ć. H., moleći ga da ga nekako izvuče iz kafane i govoreći mu da je „gotov“ jer će ga optuženi ubiti, da bi nakon toga jedan od optuženih otjerao Ć. H. a iz kafane psujući mu mater, a nakon toga, u namjeri da oštećenog liše života, izveli ga iz kafane pod izlikom da im treba pokazati obližnju kuću u kojoj se navodno nalazi bunker, pa došavši do tog objekta, optuženi G. P. ušao prvi u unutrašnjost istog, a za njim i oštećeni, dok je optuženi S. G. zaostao za njima vani, pa kada je oštećeni istrčao iz objekta, optuženi S. G. mu u predio grudi ispalio iz automatske puške četiri metka, nanijevši mu višestruke strijelne rane grudnog koša od kojih povreda je oštećeni na licu mjesta opisanog događaja umro,

Dakle, za vrijeme oružanog sukoba, kršeći pravila međunarodnog prava, izvršili ubistvo civila

Čime su počinili krivično djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa odredbama iz člana 22. preuzetog KZ SFRJ,

pa ih sud na osnovu naprijed navedenog zakonskog propisa i uz primjenu člana 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ

O S U Ā U J E

OPTUŽENOG S. G., NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 7 (SEDAM) GODINA
OPTUŽENOG G. P., NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 6 (ŠEST) GODINA

Na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženim S. G. i Ga. P. se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 18.12.2014. godine do 18.02.2015. godine.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađaju od dužnosti naknade troškova postupka, pa troškovi nastali do ukidanja presude Kantonalnog suda u B. broj 01 0 K 009189 15 K 2 od 10.11.2016. godine, uključujući i troškove branitelja po službenoj dužnosti, padaju na teret budžetskih sredstava prvostepenog suda, a ostali troškovi nastali u toku pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, nakon ukidanja navedene presude, padaju na teret budžetskih sredstava ovoga suda.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku F BiH, porodica oštećenog H. M. se sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućuje na parnični postupak.

II

Prema optuženima S. G. i G. P., na osnovu člana 298. tačka e) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine,

ODBIJA SE OPTUŽBA

da su:

dana 31.05.1992. godine, oko 20,00 sati, u vojničkim uniformama naoružani automatskim puškama, došli do kuće vlasništvo H. M. u S., općina K., i upotrebom pile za rezanje željeza (bonsek) prerezali katanac na garažnim vratima vlasništvo oštećenog i iz garaže „izgurali“ putničko motorno vozilo marke Opel Kadett 1,3 karavan, crvene boje, vlasništvo oštećenog H. M. te u cilju sticanja protupravne imovinske koristi spomenuto vozilo odvezli u nepoznatom pravcu.

Dakle, obijanjem zatvorenog prostora oduzeli tuđu pokretnu stvar u namjeri da sebi pribave protivpravnu imovinsku korist,

čime da bi počinili krivično djelo teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. u vezi člana 147. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koji je preuzet kao republički zakon (KZ RBiH).

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona B. broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015.godine, koja je potvrđena od strane Kantonalnog suda u Bihaću optuženim S. G. i G. P., stavljeno je na teret da su učinili krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi člana 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), ubistvom civila – oštećenog H. M. i pljačkom njegove imovine, na način kako je to opisano u dispozitivu te optužnice.

Presudom Kantonalnog suda u B. broj 01 0 K 009189 15 K od 27.10.2015. godine, optuženi S. G. i G. P. oglašeni su krivim za krivično djelo za koje su i optuženi, te im je izrečena kazna zatvora u trajanju od po 10 (deset) godina.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 009189 15 Kž 4 od 26.05.2016. godine, djelimično je uvažena žalba branitelja optuženog G. P., pa je presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 009189 15 K od 27.10.2015. godine ukinuta, a povodom te žalbe i po službenoj dužnosti, ta presuda je ukinuta i u odnosu na optuženog S. G. i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. U tom žalbenom postupku, kantonalni tužitelj u Bihaću nije izjavio žalbu protiv pomenute presude.

Nakon toga, presudom Kantonalnog suda u B. broj 01 0 K 009189 15 K 2 od 10.11.2016. godine, optuženi S. G. i G. P. oglašeni su krivim zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi člana 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), i osuđeni na kazne zatvora, i to optuženi S. G. na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina, za krivičnopravne radnje ubistva jednog civila i pljačke imovine civila, a optuženi P. G. na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina, za krivičnopravnu radnju pljačke imovine civila.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 009189 17 Kž 5 od 23.03.2017. godine, djelimično su uvažene žalbe kantonalnog tužitelja u Bihaću, te branitelja optuženih S. G. i G. P., pa je presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 009189 15 K 2 od 10.11.2016. godine ukinuta, i određeno je održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Na pretresu održanom pred ovim sudom, na osnovu člana 332. stav 2. ZKP FBiH, preuzeti su dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka, pa su kao dokazi optužbe pročitani iskazi

svjedoka: H. H., H. S., i K. N., sa zapisnika o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 23.09.2015. godine, zatim iskazi svjedoka A. S., B. /T./ M., Banjac /V./ M., K. S., sa zapisnika o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 01.10.2015. godine, te iskazi svjedoka O. B. i Ć. H. sa zapisnika o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 07.10.2015. godine, s tim da je iskaz svjedoka Ć. H. a pročitani u skladu sa članom 288. stav 2. ZKP FBiH. Nadalje, pročitani su iskazi svjedoka dr. D. Dž. sa zapisnika o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 07.10.2015. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka O. B. iz istrage od 11.03.2014. godine, zapisnik Kantonalnog tužiteljstva USK o ispitivanju osumnjičenog S. G. iz istrage od 18.12.2014. godine, rješenje Suda BiH broj S1 1 K 0039 45 11 Kv od 03.02.2011. godine kojim se prenosi nadležnost za vođenje ovog postupka Kantonalnom sudu u Bihaću, te je izvršen uvid, odnosno, pročitani su materijalni dokazi optužbe i to: izvod iz matične knjige umrlih na ime Ć. H. broj 07/1-13-1424/2015 od 19.03.2015. godine sačinjen po matičnom uredu uprave grada Bihać, akt MUP-a, odjeljenje za boračku invalidsku zaštitu P., na ime S. G. broj 03-24/14 od 24.10.2014. godine o vojnoj pripadnosti optuženog S. G., akt odjeljenja za opštu upravu odjeljenja za boračku invalidsku zaštitu općine R. na ime G. P. broj 03-83-5/14 od 19.11.2014. godine, o vojnoj pripadnosti optuženog G. P., naredba o ekshumaciju Kantonalnog suda u Bihaću posmrtnih ostataka H. M. broj 01 0 K 009189 14 Kpp od 07.10.2014. godine, zapisnik o izvršenoj ekhumaciji tijela Harambašić Mehmeda pripadnika K MUP-a Bihać broj 05-04/03-5-781/14 od 15.10.2014. godine, crtež lica mjesta sa fotodokumentacijom ekshumacije posmrtnih ostataka H. M. sačinjen po pripadnicima MUP USK Bihać broj 139/14 od 14.10.2014. godine, obdukcioni zapisnik posmrtnih ostataka mrtvog tijela sačinjen po vještaku D. Dž. od 14.10.2014. godine, fotokopija odluke o proglašenju ratnog stanja Sl.list R BiH broj 7/92 od 20.06.1992. godine, fotokopija odluke o ukudanju ratnog stanja Sl.list R BiH broj 50/95 od 28.12.1995. godine, izvod iz kaznene evidencije MUP USK Treća policijska uprava K. broj 05-04/8-2-1-1-04-3-170/15 od 23.03.2015. godine na ime S. G., izvod iz kaznene evidencije MUP USK Treća policijska uprava K. broj 05-04/08-2-1-1-04-3-169/15 od 23.03.2015. godine na ime G. P. izvodi iz CIPS baze podataka za optužene S. G., i G. P., izvod iz knjige uviđaja PS S. za dan 01.06.1992. godine, Službena zabilješka PS S. broj 68/92 od 01.06.1992. godine, sačinjena od T. M., komandira odjeljenja, faksimil akta III PU, PS K. broj 05-04/08-2-2734/15 od 06.10.2015. godine i troškovnik KT B. od 24.03. 2015. godine.

Također su na tom pretresu preuzeti dokazi odbrane optuženih izvedeni u toku postupka pred prvostepenim sudom i to za optuženog S. G.: iskaz ovog optuženog sa zapisnika o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 22.10.2015. godine, uvjerenje Zavoda za zapošljavanje R. S. na ime S. G. broj 1-37-10740-7-2012-6 od 02.10.2015. godine, uvjerenje Zavoda za zapošljavanje R. S. broj 1-37-10740-8-1995-54 od 02.10.2015. godine na ime supruge optuženog M. D., izvod iz matične knjige rođenih za So. G., kćerku optuženog, broj 04-200-1-8111/2011 od 03.05.2011. godine, te medicinska dokumentacija na ime S. G. i to: prijavnicu za ambulantno liječenje broj 03-001787/2014 od dana 04.05.2014. godine, otpusnu listu od dana 04.05.2014. godine, I otpusno pismo od dana 20.03.2015. godine; a za optuženog G. P., preuzeti su slijedeći dokazi: iskaz ovog optuženog sa zapisnika o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 22.10.2015. godine, izvod iz matične knjige vjenčanih za G. P. a i Š. Z. u izdano u K. 20.10.2015. godine pod brojem 0-13-2-896/2015, izvod iz matične knjige rođenih za kćerku optuženog G. M. izdan u O. L. 08.10.2015. godine broj 03/03-200-1-1170/15, izvod iz matične knjige rođenih za kćerku optuženog G. J. izdan u O. L. 08.10.2015. godine broj 03/03-200-1-1172/15, izvod iz matične knjige rođenih za kćerku optuženog G. M. izdan u O. L. 08.10.2015. godine broj 03/03-200-1-1171/15, izjava o zajedničkom domaćinstvu ovjeren od Općine O. L. pod brojem 3112/15 od 12.10.2015. godine, uvjerenje Zavoda za zapošljavanje R.S. na ime G. P. broj 1-37-10812-1-2015-25 od 08.10.2015. godine, uvjerenje Zavoda za zapošljavanje R.S. na ime G. D. broj 1-37-10812-1-2008-153 od 08.10.2015. godine, akt Opštinske uprave O. L. broj 03/8-521-65/15 od

12.10.2015. godine o imovnom stanju optuženog, uvjerenje o katastarskom prihodu na ime optuženog G. P. broj 21.71-952.1-4-610/2015, od 12.10.2015. godine, uvjerenje MUP R.S. Centra javne bezbjednosti P., policijska stanica O. I. broj 15-4/06-222-1-14/15 od 21.10.2015. godine o neposjedovanju vozačke dozvole na ime G. P., zapisnik MUP-a USK-a o saslušanju svjedoka H. S. iz istrage, broj 05-1/04-5-1241/10, od 20.07.2010. godine, zapisnik MUP-a USK-a o saslušanju svjedoka H. H. iz istrage, broj 05-1/04-5-1242/10, od 20.07.2010. godine, zapisnik Kantonalnog tužiteljstva USK o saslušanju svjedoka O. B. iz istrage od 11.03.2014.godine, i tonski snimak razgovora između optuženog G. P. i svjedoka H. H.

Stranke i branitelji nisu stavili primjedbe na preuzete dokaze, niti su predložili izvođenje novih dokaza, odnosno, neposredno izvođenje ranije izvedenih dokaza u toku pretresa pred ovim sudom.

Federalni tužitelj je na pretresu pred ovim sudom dana 01.06.2017. godine, izvršio izmjenu optužnice, kojoj optuženi i njihovi branitelji nisu prigovorili niti su tražili dodatno vrijeme za pripremu izjašnjenja o izmjenama optužnice. U pogledu izmjene optužnice od strane federalnog tužitelja u dijelu koji nije prihvatljiv, s obzirom na zabranu *reformatio in peius* iz člana 322. ZKP FBiH, bit će više riječi kod obrazloženja izreke ove presude u dijelu kojim je optužba odbijena.

Ovaj sud je u smislu odredbe člana 296. stav 2. ZKP FBiH cijenio preuzete i pročitane dokaze izvedene pred prvostepenim sudom koji su naprijed navedeni, kako pojedinačno tako i u međusobnoj vezi, rukovodeći se načelom slobodne ocjene dokaza, pa je na osnovu takve ocjene odlučio kao u izreci ove presude, iz sljedećih razloga:

Najprije, ovaj sud nalazi utvrđenim da je u inkriminiranom periodu postojao oružani sukob između jedinica A. R. B.i.H. i jedinica Vojske R.S., na području općine K., jer to proizilazi iz izvedenih dokaza. Tako iz iskaza svjedoka Č. H., H. Ha., Ha. S. i K. N. proizilazi da je u S., općina K., počev od aprila 1992. godine, a također i u maju i junu iste godine, vlast u tom mjestu vršila Srpska demokratska stranka (SDS), na čelu sa U. V., I. V. i K. S., da su S. i K. zauzeti od strane Vojske R. S., da je uslijedilo zastrašivanje i tortura bošnjačkog stanovništva, pljačka njihovih kuća i ubistva, da se nisu mogli slobodno kretati i da su iz straha spavali po tuđim kućama i krili se, te da je većina muškog stanovništva odvedena u logore. Svjedoci O. B., A. S., B. /T./ M., B. /V./ M. i K. S. su u svojim iskazima potvrdili da su bili mobilisani u rezervni sastav policije i da su svoju dužnost obavljali u mjestu S., općina S. M., a ponekad su išli i na bihaćko ratište. Iz iskaza optuženih S. G. i G. P., također proizilazi da je oružani sukob postojao u inkriminirano vrijeme na području o kojem je riječ, te da su oni bili svjesni postojanja tog sukoba. Tako optuženi S. G. u svom iskazu navodi da je krajem marta - početkom aprila 1992. godine mobiliziran u jedinicu koja se zvala „inžinjerijski puk“ i bila je smještena u L., a da je krajem maja – početkom juna sa svojom jedinicom upućen na područje S., zbog dojave da se tamo nalaze „zelene beretke“ i da je srpski narod u opasnosti. Iz iskaza optuženog G. P. proizilazi da je prije dolaska u S., mobiliziran u Vojsku R. S., a za vrijeme boravka u S. (mjesec, dva prije kritičnog događaja), njegova jedinica je osiguravala mostove, a bila je u okviru II S. bataljona. Slijedom toga, jasno je da ovi dokazi potvrđuju da se u inkriminirano vrijeme, na području S., život nije odvijao na način na koji bi se inače odvijao u stanju mira, jer su se na širem području odvijala borbena dejstva, postojala je mobilizacija vojnih snaga, i kretanje oružanih formacija, a civilno bošnjačko stanovništvo S. je bilo pod vlašću jedne od strana u sukobu, te su im nametnuti posebni režimi života usljed kojih su živjeli u strahu. Stoga ovaj sud nalazi nesporno utvrđenim da su radnje optuženih učinjene za vrijeme oružanog sukoba na području S., odnosno, općine K., koji se odvijao između jedinica A. R. B.i.H. i jedinica Vojske R. S.

Među strankama nije bila sporna okolnost da su optuženi S. G. i G. P. u inkriminirano vrijeme bili pripadnici Vojske R. S., što su u svojim iskazima i potvrdili, a to proizilazi i iz slijedećih dokaza: uvjerenja MUP-a, Odjeljenje za boračku invalidsku zaštitu P., na ime S. G. broj 03-24/14 od 24.10.2014. godine, koje se odnosi na vojnu pripadnost optuženog S. G. i uvjerenja Odjeljenja za boračku invalidsku zaštitu općine R. na ime G. P. koja se također odnosi na njegovu vojnu pripadnost.

Nadalje, među strankama nije bila sporna niti činjenica da je oštećeni H. M. u inkriminirano vrijeme imao svojstvo civila, s obzirom da prema izvedenim dokazima, isti nije bio pripadnik niti jedne od strana u sukobu, i u vrijeme predmetnog događaja nije bio uniformiran niti naoružan, što ne spore ni optuženi u svojim iskazima, pa je prema tome, oštećeni uživao zaštitu prema odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine.

Ovaj sud također nalazi utvrđenim da je u konkretnom slučaju postojala jasna veza između radnji optuženih i oružanog sukoba, zbog čega nisu prihvatljivi navodi odbrane optuženog G. P. da u konkretnom slučaju „ne postoji uzročna veza između oružanog sukoba, civila, vojnog lica i posljedice“, a time da nisu ostvareni ni elementi bića krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Naime, iz prethodno pomenutih dokaza, sasvim je jasno da su optuženi bili pripadnici jedinica Vojske R. S. u koje su mobilizirani upravo usljed postojanja oružanog sukoba na području općine K. Nadalje, u tom svojstvu su se, kao pripadnici jedne od strana u sukobu, kritičnog dana nalazili na području S., uniformirani i naoružani, što ne spore ni u svojim iskazima. Dakle, upravo su u tom svojstvu optuženi imali kontrolu nad oštećenim H. M. koji je nesporno bio civil, pa su time bili u prilici i da ga primoraju da bez opiranja slijedi njihove naloge, što proizilazi iz iskaza svjedoka Č. H. Dakle, sasvim je jasno da je u konkretnoj krivičnopravnoj situaciji upravo postojanje oružanog sukoba, u znatnoj mjeri utjecalo na sposobnost i odluku optuženih da počine radnju za koju su oglašeni krivima. Dakle iz konkretnih okolnosti u kojima se inkriminirani događaj desio, slijedi da su optuženi u odnosu na oštećenog imali položaj i osjećaj nadmoćnosti, kao i odsustva odgovornosti u postupanju prema njemu, pa su u takvom položaju, u okolnostima oružanog sukoba, i mogli da postupaju na način kako je to opisano u tački I izreke ove presude, bez straha od odgovornosti i posljedica koje bi snosili u situaciji nepostojanja ratnog stanja i oružanog sukoba.

Dalje, u toku ovog krivičnog postupka nije bila sporna ni činjenica da je dana 31.05.1992. godine smrtno stradao oštećeni H. M., što prvenstveno proizilazi iz iskaza H. H., sina oštećenog i H. S., supruge oštećenog. Nije sporan ni uzrok njegove smrti, koji je utvrđen ne samo na osnovu iskaza svjedoka – pomenutih članova porodice oštećenog, te drugih svjedoka koji su bili u prilici da vide njegovo mrtvo tijelo, nego i na osnovu iskaza optuženog S. G. koji je u svom iskazu potvrdio da je u oštećenog pucao iz vatrenog oružja – automatske puške. Takvi iskazi svjedoka, odnosno optuženog S. G., potvrđeni su vještačenjem po vještaku medicinske struke, patologu D. dr. D., koji je izvršio obdukciju posmrtnih ostataka oštećenog, o kojoj su sačinjeni slijedeći dokazi: zapisnik o izvršenoj ekshumaciji tijela H. M., MUP-a B. broj 05-04/03-5-781/14 od 15.10.2014. godine, obdukcioni nalaz posmrtnih ostataka mrtvog tijela sačinjen po doktoru D. Dž. od 14.10.2014. godine i crtež lica mjesta sa fotodokumentacijom ekshumacije posmrtnih ostataka H. M. sačinjen po pripadnicima MUP USK B. broj 139/14 od 14.10.2014. godine. Dakle, vještak D. Dž. je u pogledu uzroka smrti oštećenog u svom nalazu i mišljenju naveo da je pregledom skeletnih ostataka kod oštećenog H. M., a na osnovu ustanovljenih povreda zaključio da se radi o povredama koje su nastale djelovanjem projektila iz vatrenog oružja, te da je prema oštećenjima na rebrima i

pršljenovima, oštećeni umro uslijed strijelnih povreda grudnog koša u kojem se nalaze vitalni organi – srce i pluća, pa je njegova smrt nasilnog karaktera.

Pomenuto vještačenje ovaj sud je u cijelosti prihvatio kao stručno i objektivno, jer je provedeno uz primjenu odgovarajućih stručnih i naučnih metoda koje ničim nisu dovedene u pitanje, kao ni kompetetnost i kredibilitet samog vještaka, a niti su stranke i branitelji prigovarali nalazu i mišljenju ovog vještaka u bilo kojem dijelu.

Dakle, nesporne su činjenice da je dana 31.05.1992 godine smrtno stradao oštećeni H. M., da je njegova smrt nasilna i da je nastala uslijed strijelnih povreda grudnog koša, te da su povrede nastale djelovanjem projektila iz vatrenog oružja – automatske puške, iz koje je u oštećenog pucao optuženi S. G.

One činjenice koje su među strankama bile sporne, i koje je ovaj sud utvrđivao temeljem savjesne i brižljive ocjene izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, odnose se na suprotstavljene teze odbrane i optužbe o okolnostima pod kojima se desio predmetni događaj.

Tako prema tvrdnjama odbrane optuženog S. G., iako nije sporno to da je optuženi pucao u oštećenog, takva njegova radnja nema obilježja krivičnog djela za koje je optužen jer je postupao u nužnoj odbrani. S tim u vezi, odbrana se oslanja na iskaz optuženog prema kojem je oštećeni skupa sa optuženim G. P. ušao u kuću-bunker, a on (optuženi S. G.) je bio iza njih, nije još stigao ući u kuću, pa je vidio neko komešanje i povikao da se s tim prestane, i kada je „M.“ (oštećeni) „izletio“ ispred njega, vidio je da ima pušku i pretpostavio da je istu oteo od optuženog G. P. Navodi da je puška bila oborena prema zemlji a oštećeni je bio u pognutom položaju pa je pretpostavio da puni pušku ili da je pokušava repetirati, te kad je oštećeni prošao pored njega (nekih 2-3 metra), povikao je da stane, a potom iz straha pucao u oštećenog ispalivši 4-5 metaka iz automatske puške, nakon čega je ovaj pao mrtav. Naveo je i to da optuženog G. P. od ranije nije poznavao, niti je prethodno te večeri sa njim bio u kafani kod oštećenog, nego ga je sreo kada je, odlazeći iz kafane, uočio kuću u kojoj se navodno nalazio bunker, pa je zbog toga osjetio strah i počeo se vraćati prema kafani, kada je susreo G. P. kojem je rekao o „bunkeru“, pa su onda, vidjevši M. (oštećenog) da silazi niz stepenice, pozvali ga i pitali da li tu prijeti neka opasnost (od „bunkera“), nakon čega su sva trojica krenuli prema pomenutoj lokaciji.

Kada je u pitanju odbrana optuženog G. P., ona se gradi na tvrdnji da niti je pucao u oštećenog, niti je imao bilo kakvu predstavu o tome šta će se desiti, jer se u konkretnoj situaciji našao sasvim slučajno, bez ikakve namjere da naudi oštećenom. Prema njegovom iskazu, optuženog S. G. je sreo u blizini kuće oštećenog, a nije ga od ranije poznavao niti prethodno sa njim bio u kafani kod oštećenog, pa mu je tada optuženi S. G. rekao za „bunker“ i da idu to pogledati, a također je rekao „neka nam ovaj čovjek pokaže, možda bolje zna“, misleći na oštećenog, kojeg također nije od ranije poznavao. Dalje je naveo da je išao prvi, a za njim oštećeni, te kada su bili u unutrašnjosti kuće o kojoj je riječ, oštećeni ga je povukao za rukav i rekao da neće ići, pa mu je on odgovorio da ne mora i da će on (optuženi) ići sam, a nakon toga je samo čuo kratki rafal, i kada je izašao, vidio je da „čovjek leži potrbuške, zemlje ima u rukama“. Potom je pitao optuženog S. G. „šta uradi, šta ćemo sada“ i predložio je da odu u policiju prijaviti taj događaj, što su i učinili. Tokom svjedočenja na glavnom pretresu, potvrdio je da nije bilo nikakvog sukoba između njega i oštećenog dok su bili u unutrašnjosti kuće o kojoj je riječ, niti mu je oštećeni oteo pušku, nego ga je samo povukao za rame i rekao da neće ići „gore“. Također je u iskazu naveo da je prije par godina kontaktirao H. H., sina oštećenog, te su se i sreli, kojom prilikom mu je rekao da on nije ubio njegovog

oca, ali mu nije rekao ni ko je to učinio, jer je osjećao strah za svoju djecu, jednostavno nije imao hrabrosti.

Obojica optuženih u svojim iskazima tvrde da su nakon ovog događaja otišli u policiju da sve to prijave, a poriču da su nakon ubistva oštećenog, otišli do njegove garaže i alatom zv. „bonsek“ koji su prethodno uzeli od svjedoka Č. H., obili garažu te uzeli i prisvojili vozilo oštećenog.

Po nalaženju ovog suda, niti jedna, niti druga teza nisu prihvatljive, što je ovaj sud zaključio pažljivom ocjenom izvedenih dokaza, o čemu će u nastavku ove presude biti više riječi.

Prije svega, svjedokinja H. S., supruga oštećenog Ha. M., u svom iskazu je posvjedočila da je rat, zajedno sa svojim suprugom M. i sinom H., dočekala u S., da se suprug bavio ugostiteljstvom i imao lokal u prizemlju kuće. Dalje je iskazala je da kritičnog dana oko pola šest-šest poslije podne, otišla kod komšije R. na spavanje, da M. nije htio ići govoreći joj da nikom nije kriv ni dužan, da nikog nije uvrijedio, da su ovo svi njegovi ljudi, misleći na S., tako da je ostao sam kod kuće. Njihov sin H. je ranije otišao da se sakrije. Kad je prenoćila, u pola sedam ujutro je krenula svojoj kući, gdje nije zatekla nikoga, ali je zatekla otvorenu garažu u kojoj nije bilo auta. Na ulazu u garažu je našla vojnički ruksak u kojem je bila municija a na njemu su pisali inicijali “GP” na ćirilici. Supruga je pronašla mrtvog stotinjak metara od kuće, blizu kuće A. H. Bio je ukočen i ležao potrbuške. Kasnije je čula od svog zeta B. M., a kojem je prenio P. S., da je M. ubio izvjesni G. P.

Iz iskaza svjedoka H. H., sina oštećenog, proizilazi da je kritičnog dana, u poslijepodnevnim satima, otišao iz svoje kuće u kojoj su ostali njegovi roditelji i došao u kuću O. H. gdje se zajedno sa K. N., H. i njegova dva sina sakrio u septičku jamu koja nije bila u funkciji. Oko osam sati navečer čuo je pucnjeve iz pravca svoje kuće. Bilo je četiri ili pet hitaca, a zatim je začuo škripu garažnih vrata i znao da su to njihova garažna vrata jer je ta škripa bila specifična. Ujutro su on i K. N. otišli do N. kuće. Usput je sreo svoju majku koja mu je rekla da je otac prethodne večeri ostao kod kuće. U kući K. N. je proveo oko pola sata a onda je N. majka R. ušla u kuću i rekla N. da bježi gore na tavan i da se sakrije, a njemu je rekla da mu otac leži između H. nove i stare kuće. Dolaskom do kuće zatekao je oca mrtvog. Garažna vrata su bila otvorena a u garaži nije bilo auta. Naveo je da je ispred garaže vidio „bonsek“, prerezan katanac i borbeni ranac u kojem je bila municija, a na kojem su bili ćirilicnim pismom ispisani inicijali G.P. i da je taj ranac predao policiji. Nadalje je naveo da se ubrzo pojavila i policija koja je počela sa uviđajnim radnjama, a zatim je stigao i dr. M. koji im je rekao da je smrt nastupila pucanjem iz vatrenog oružja iz neposredne blizine. U Sa. je ostao do 26.06.1992. godine, kada je zarobljen od strane Vojske R. S. i odveden u logor „M.“. Svjedok je dalje naveo da optuženog S. G. i G. P. poznaje iz viđenja, da se ne sjeća da su dolazili u ugostiteljski objekat koji je držao njegov otac i da se jedne prilike sastao sa optuženim G. P. u O. L., i da mu je on tada rekao da on nije ubio njegovog oca ali da zna ko jeste i da će to reći nadležnim organima. Taj razgovor svjedok je snimio diktafonom.

Svjedok K. N. potvrdio je navode svjedoka H. H. u dijelu da su se te noći krili, gdje su se nalazili, kao i da su čuli pucnje iz pravca H. kuće te otvaranje njihovih garažnih vrata koja su imala neki specifičan zvuk kad se otvaraju, a taj zvuk je dobro znao jer je tu odrastao.

Svjedok K. S., koji je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik rezervnog sastava policije u S., naveo je da je u jutarnjim satima u stanicu došla uplakana supruga oštećenog i rekla komandiru T. M. da joj je muž ubijen, pa je komandir njemu (svjedoku) naredio da ode po doktora T. M., a kasnije je došao i inspektor iz K., D. Ž. kada su i obavljene uviđajne radnje. Kako je izjavio, taj događaj se desio u 7. ili 8. mjesecu 1992. godine, pa se nakon

predočavanja iskaza iz istrage, u kojem je naveo da je to bilo oko 01.juna 1992. godine, izjasnio da se ne može tačno sjetiti datuma ali je moguće i da je bilo tada (početkom juna).

Pomenutim iskazima ovaj sud je u cijelosti poklonio vjeru jer su jasni, dosljedni i međusobno saglasni, te nisu ničim osporeni. Svjedoci su na uvjerljiv način opisali šta su čuli i vidjeli u inkriminirano vrijeme, pa temeljem takvih dokaza ovaj sud nalazi utvrđenim da je mrtvo tijelo oštećenog H. M. pronađeno u jutarnjim satima 01.06.1992. godine u blizini njegove kuće, odnosno kuće A. H., zatim, da su se u večernjim satima 31.05.1992. godine sa te lokacije čuli pucnji iz vatrenog oružja, a nedugo potom i otvaranje vrata na garaži oštećenog H. M., te da je u jutarnjim satima uočeno da iz pomenute garaže nedostaje vozilo oštećenog marke Opel kadet, da je prerezan katanac na garažnim vratima, i da se ispred garaže nalazi alat zv. „bonsek“ kao i vojnički ruksak sa inicijalima G.P.

Iskaz svjedoka Ć. H., koji je, zbog smrti svjedoka pročitana na glavnom pretresu u skladu sa članom 288. stav 2. ZKP FBiH, ovaj sud je, upravo zbog te okolnosti, cijenio sa posebnom pažnjom, dovodeći ga u vezu sa drugim izvedenim dokazima. Ovaj svjedok je iskazao da je oštećeni H. M. imao ugostiteljski objekat u prizemlju svoje kuće, te da ga je kritičnog dana, 31.05.1992. godine oko 19,00 sati, dok je bio ispred svoje kuće, M. rukom pozvao da dođe do njega. Kada je došao, zatekao je oštećenog i dva vojnika koja su sjedila, a bili su uniformirani i naoružani. Oštećeni mu je tada rekao da ga zovne svojoj kući, pod izgovorom da mu treba nešto pomoći, samo kako bi se „izvukao“ od tih vojnika koje je morao služiti rakijom, pa mu je doslovno rekao: „brate H. zovi me svojoj kući i reci im da ti trebam pomoći nešto u kući, ako me ne zovneš ja sam gotov, ubiće me ovi vojnici“. Tada mu je jedan od vojnika opsovao mater i otjerao ga njegovoj kući pa je otišao, a oštećeni je ostao sa tim vojnicima u kafani. Nakon nekih pola sata, ista ta dva vojnika su došla njegovoj kući tražeći „fleks“ mašinu kako bi navodno prerezali lanac na nekoj muslimanskoj kući gdje bi se, prema njihovim riječima, smjestila vojska. Rekao im je da nema struje i da im „fleks“ mašina neće pomoći, te im je dao „bonsek“ za rezanje metala, koji su oni uzeli i otišli prema M. kući. Prema iskazu ovog svjedoka, oba vojnika su bila u vojničkim uniformama i imali su automatske puške, jedan od njih je bio mlađi i krupan a drugi stariji i crn, niži, a obojicu je poznavao iz viđenja i misli da su iz G. S. Sutradan ujutro, 01.06.1992. godine, začuo je plač H. S. koja je govorila da je M. ubijen i da se nalazi u dvorištu kuće A. H. Ubrzo nakon toga pojavilo se policijsko vozilo u kojem je bio T. M., K. S., B. M., T. M., koji su im naredili da tijelo H. M. prenesu u njegovo dvorište. Tamo su ga skinuli i tad je vidio tri prostrijelne rane u predjelu grudnog koša i jednu prostrelnu ranu na mišiću lijeve ruke H. M.. Ispred garažnih vrata M. kuće pronašao je svoju pilu za metal - bonsek, koju je noć prije dao dvojici vojnika, što je i rekao T. M., komandiru policije. U garaži nije bilo M. vozila, crvenog Opel „Kadeta“, a ispred samog ulaza u garažu primijetio je vojnički ranac.

I iskazu svjedoka Ć. H., ovaj sud je poklonio punu vjeru. Iako svjedok nije bio saslušan na glavnom pretresu, a time ni ispitan direktno i unakrsno, njegovo svjedočenje je uvjerljivo, kompaktno te potvrđeno drugim izvedenim dokazima. Da se oštećeni kritične večeri uputio u svoju kafanu, potvrdila je njegova supruga, a da je u jutarnjim satima on pronađen mrtav, te da je pored nasilno otvorenih garažnih vrata pronađen „bonsek“ za koji je svjedok Ć. H. izjavio da ga je prethodne večeri dao istim onim vojnicima koji su bili u kafani sa oštećenim, potvrdili su naprijed pomenuti svjedoci. Dio iskaza ovog svjedoka koji se odnosi na događaje u samoj kafani, nije potvrđen drugim dokazima, jer očevidaca nije ni bilo, no ta okolnost, po ocjeni ovog suda, ne umanjuje vjerodostojnog takvog svjedočenja. Naime, svjedok Ć. H. nije imao nikakvog motiva da o tom dijelu događaja svjedoči neistinito, a niti je takvim kazivanjem direktno svjedočio protiv optuženih pa da bi se eventualno preispitivao njihov međusobni odnos, tj. postojanje eventualnog motiva za neosnovano terećenje optuženih ili jednog od njih. Stoga je, po nalaženju ovog suda, svjedok Ć. H. posvjedočio samo ono što je

zaista vidio i čuo kritične prilike, pa imajući u vidu i to da su bitni dijelovi njegovog iskaza potvrđeni i drugim dokazima, to je ovaj sud stava da dokazna snaga ovog svjedočenja nije umanjena time što svjedok nije neposredno saslušan pred sudom. Iz tih razloga, neprihvatljiva je i teza odbrane optuženog G. P. iznesena u završnoj riječi, da je iskaz ovog svjedoka nepouzdan jer on nije unakrsno ispitan.

Ovdje treba napomenuti da je tokom istrage vršena i istražna radnja prepoznavanja osumnjičenih putem fotografija od strane ovog svjedoka, no kako je prepoznavanje izvršeno u skladu sa odredbom člana 99. stav 4. ZKP FBiH, iako su u vrijeme vršenja te radnje osumnjičeni bili poznati i dostupni, pa je prepoznavanje trebalo biti provedeno u skladu sa odredbom stava 3. iste zakonske odredbe, taj dokaz je od strane prvostepenog suda izdvojen kao nezakonit, zbog čega nije preuzet niti korišten u postupku pred ovim sudom. Stoga ovaj sud nije u prilici ni da odgovori na navode iz završne riječi braniteljice optuženog S. G. u kojima se pominje navedeni zapisnik o prepoznavanju. Što se tiče navoda iz te završne riječi kojima se ukazuje da optuženi S. G. „nije krupan a niti niži, niti je iz G. S.“, ovaj sud prvenstveno primjećuje da svjedok Č. H. tako nije ni izjavio, nego je rekao da je jedan od vojnika bio mlađi i krupniji, a drugi malo stariji, crn i niži. Pri tome, iz osobnih podataka optuženih proizilazi da je optuženi S. G. rođen 1965. godine, a optuženi G. P. 1971. godine, pa je ta razlika u godinama u skladu, a ne u suprotnosti sa onim što je svjedok izjavio. Dalje, odbrana nije izvela niti jedan dokaz usmjeren na izgled (tjelesnu konstituciju) optuženih u inkriminiranom periodu, pa samim time, iskaz pomenutog svjedoka u navedenom dijelu nije ni mogao biti doveden u sumnju. Također, okolnost da optuženi nisu iz G. S., ovom svjedoku nije morala ni biti poznata, a niti je on to u iskazu tvrdio, već je samo naveo da misli da su iz G. S. Naposljetku, identitet optuženih nije ni utvrđen iz iskaza ovog svjedoka, nego iz iskaza svjedoka O. B. koji je doveden u vezu sa iskazom svjedoka Č. H., o čemu će u nastavku ove presude biti više riječi.

Svjedok O. B. je u svom iskazu naveo da je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik rezervnog sastava policije, da je poznavao H. M. zvanog „M.“ i cijelu njegovu porodicu, da je s njima bio u dobrim odnosima, da je M. bio ugostitelj i da je često dolazio u njegov ugostiteljski objekat. Za sudbinu H. M. je saznao od svojih radnih kolega u policijskoj stanici, dan poslije njegovog ubistva. Sjeća se da je tada lično vidio osumnjičene koji su bili privedeni u policiju zbog ubistva oštećenog. Bili su to G. P., kojeg je od ranije poznavao i S. G., čije ime je saznao od kolega u stanici policije. Kad ih je vidio u policiji, tada je „povezao“ da su oni ti koji su ubili H. M., jer se sjetio da je prethodnog dana, u večernjim satima, u blizini svoje kuće vidio dva lica kako guraju automobil, crveni Opel „Kadet“ kojeg je odmah prepoznao jer je znao da je bio vlasništvo oštećenog. Kad su se približili, vidio je da se radi o G. P. i S. G. (čije ime u tom momentu nije znao ali ga je saznao sutradan). Bili su uniformirani i naoružani i od njega su tražili da upali automobil, znajući da on poznaje mehaniku automobila. Iz straha za svoju sigurnost on im je spajajući kablove upalio auto, nakon čega su optuženi sjeli u isti i odvezli se u nepoznatom pravcu, da bi ih sutradan ponovo vidio u policijskoj stanici.

Ovaj sud cijeni da je i ovaj iskaz vjerodostojan. Prije svega, živeći u S., svjedok je oštećenog dobro poznavao i odlazio je u njegovu kafanu, pa je sasvim logično i to da je znao i koje je auto oštećeni imao. Njegov iskaz stoji u jasnoj vezi sa iskazima svjedoka H. H. i K. N. a koji su naveli da su kritične noći poslije pucanja čuli otvaranje garažnih vrata, da su sutradan ujutro ispred garažnih vrata pronašli „bonsek“ i da vozila nije bilo u garaži, a sasvim logično se nadovezuje i na iskaz svjedoka Č. H. koji je naveo da su ista lica koja su bila u kafani oštećenog, od njega tražili bonsek kojeg je sutradan pronašao ispred garaže oštećenog. Pored toga, i svjedoci B. /T./ M., Ba. /V./ M., A. S. i K. S., saglasno su izjavili da su poznavali oštećenog H. M. koji je po zanimanju bio ugostitelj, te poštovan i cijenjen građanin, a potvrdili su i to da su sutradan nakon njegovog ubistva, u stanicu policije privođeni optuženi

G. P. i S. G., s tim da su kroz unakrsno ispitivanje branitelja optuženih korigirali dijelove iskaza u pogledu toga da li su optuženi bili privedeni ili su se sami prijavili. S obzirom da niko od pomenutih svjedoka nije vidio sam momenat privođenja ili dolaska optuženih, oni su pojasnili da se ne mogu ni izjasniti da li su optuženi privedeni ili su sami došli, ali znaju da su bili u policijskoj stanici sutradan nakon ubistva oštećenog i da su s tim u vezi ispitivani. Iskaz svjedoka O. B. posebno je potvrđen iskazom svjedoka K. S., koji je naveo da prije nego što je u policijsku stanicu došla supruga oštećenog, u stanicu je ušao čovjek, električar (čije ime je tada možda znao ali sada se ne može sjetiti, no, u vezi sa iskazom O. B., sasvim jasno da se radi o tom svjedoku), koji je bio u vojničkom odijelu, i rekao da su mu neka dva momka prijetila oružjem i natjerali ga da upali automobil, da se sjeća da je Opel bio u pitanju, da nisu imali ključ od automobila, a navodno su tražili ključeve od H. M. koji ih iz straha nije našao ili nije dao, te da im je (O. B.) zbog prijetnje oružjem i upalio auto. Svjedok K. S. dalje je naveo da su nakon toga privedeni G. P. i S. G., s tim da je ovog prvog poznao od malih nogu a drugoga ne, a među kolegama je čuo priču da su ta dvojica (G. Pe. i S. G.) izjavljivali da su napadnuti i da je ubistvo izvršeno u samoodbrani, te da ih je H. M. vrijeđao u što on (svjedok) nije mogao vjerovati, jer to nikako nije išlo uz karakter H. M. koji nikada nije bio nervozan, nije psovao niti koga vrijeđao i bio korektan i dobar čovjek. Kroz unakrsno ispitivanje, ovaj svjedok je korigirao dio iskaza da su optuženi privedeni u stanicu, budući da taj momenat nije vidio, te je ostavio mogućnost i da su se optuženi sami prijavili.

Dakle, radi se o nizu iskaza koji posmatrani zajedno, čine jednu logičnu cjelinu jer se međusobno nadopunjuju i podupiru. Osim što je iskaz svjedoka O. B. u bitnim dijelovima potvrđen iskazima pomenutih svjedoka, ovaj sud nalazi da svjedok O. B. nije imao nikakvog motiva da neistinito svjedoči ni u dijelu svog iskaza u kojem je opisao na koji način su ga optuženi zaustavili i tražili da im pomogne da upale automobil, što je on i učinio. Ovakav iskaz svjedoka O. B., po ocjeni ovog suda nije doveden u pitanje niti nastojanjem branitelja optuženih da ga opovrgnu, a iz sljedećih razloga:

Odbrana optuženog G. P. je pokušala osporiti navod ovog svjedoka da je od ranije poznao tog optuženog, jer je optuženi G. P. prije rata bio u braku sa njegovom rodicom. S tim u vezi branitelj optuženog je u spis uložio vjenčani list iz kojeg proizilazi da je G. P. oženio rodicu pomenutog svjedoka dana 13. decembra 1993. godine, a razveo se 1995. godine, što po odbrani znači da optuženi prije vjenčanja nije ni živio u S., niti je tu dolazio. Iz toga branitelj u završnoj riječi izvodi zaključak da je iskaz svjedoka O. B. kontadiktoran i nepouzdan, a u prilog tome bi bila i okolnost da je tokom saslušanja na glavnom pretresu u vezi sa pitanjima o ispravnosti brave na vozilu prvo izjavio da je ona vjerovatno bila razbijena, a nakon toga, u unakrsnom ispitivanju da je vidio da je brava razbijena. Također, odbrana je naglasila da optuženi G. P. nikada nije polagao vozački ispit niti je ikada upravljao bilo kakvim motornim vozilom, te je u prilog toj tvrdnji priložena i potvrda MUP R. S. Centra javne bezbjednosti P., policijska stanica O. 1. broj 15-4/06-222-1-14/15 od 21.10.2015. godine o ne posjedovanju vozačke dozvole na ime G. P. Naposljetku, nepouzdanost ovog svjedočenja odbrana vidi i u tome što se svjedok O. B. nije mogao izjasniti u pogledu vremena kada je sreo optužene da guraju automobil.

Po ocjeni ovog suda, vjerodostojna je tvrdnja odbrane da je optuženi G. P. oženio rodicu svjedoka O. B. tokom rata (1993. godine), a ne prije rata kako je naveo svjedok, jer ta okolnost nedvojbeno proizilazi iz pomenutog Izvoda iz matične knjige vjenčanih. Međutim, neprihvatljiv je stav odbrane po kojem iskazu ovog svjedoka ne treba pokloniti vjeru zato što je u pogriješio u pogledu vremena ženidbe optuženog njegovom rodicom, a niti se iz te okolnosti (datuma vjenčanja), može izvesti zaključak da optuženi u S. prije vjenčanja nije ni boravio, i da ga zato svjedok nije mogao ni poznavati. Prije svega, ovaj sud cijeni da zbog dugogodišnjeg protoka vremena, svjedok nije ni morao zapamtiti tačno vrijeme vjenčanja

optuženog G. P. i njegove rođice. Također, svjedok je u svom iskazu naveo da je optuženog G. P. viđao u S. i prije vjenčanja (dakle i prije 1993. godine), što je podudarno i sa iskazom samog optuženog koji je izjavio da je prije dolaska u S., mobiliziran u Vojsku R. S., a za vrijeme boravka u Sa. (mjesec, dva prije kritičnog događaja, tj. prije 31.05.1992. godine), njegova jedinica je osiguravala mostove, u sklopu II S. bataljona.

Dalje, po ocjeni ovog suda, to što je svjedok O. B. prvo izjavio da je brava na vozilu vjerovatno bila razbijena, a potom da je vidio da je brava razbijena, ne dovodi u pitanje vjerodostojnost njegovog kazivanja. Svjedok je pojasnio da se volan vozila nakon par metara (guranja) odmah zaključa ako se mrdne lijevo - desno i da se brava mora obiti da bi se vozilo moglo dalje gurati, te je objasnio i to da je na zahtjev optuženih upalio vozilo spajanjem kablova, i to tako što je ušao u vozilo i spojio „crveni plus i minus“ pa je onda sasvim logično i da je mogao vidjeti u kakvom se stanju nalazi i brava na vozilu. Također, dio iskaza ovog svjedoka u kojem je naveo da je optuženi P. G odvezao to vozilo, odnosno, da ga je i kasnije par puta vidio da vozi, nije doveden u pitanje dokazom odbrane - potvrdom MUP RS Centra javne bezbjednosti P., policijska stanica O. I. broj 15-4/06-222-1-14/15 od 21.10.2015. godine o ne posjedovanju vozačke dozvole na ime optuženog G. P. Okolnost da neko ne posjeduje vozačku dozvolu, ne može automatski voditi zaključku da osoba ne zna upravljati vozilom, pa prema tome, ni optuženi G. P. nije morao imati položen vozački ispit ili izdatu vozačku dozvolu da bi upravljao automobilom o kojem je riječ. Naposljetku, ni okolnost da se svjedok nije mogao izjasniti o vremenu kada je sreo optužene da guraju automobil, ne dovodi u pitanje vjerodostojnost njegovog kazivanja, a takav zaključak odnosi se i na slične navode branitelja ovog optuženog u završnoj riječi, u pogledu sitnih nedosljednosti ili nemogućnost preciznog izjašnjenja svjedoka na postavljena pitanja. S tim u vezi ovaj sud prvenstveno naglašava da su iskazi svjedoka o kojima je prethodno bilo riječi, u bitnim dijelovima konzistentni i saglasni, te se logično nadovezuju jedan na drugi u pogledu odlučnih činjenica, pri čemu manja odstupanja nisu od utjecaja na njihovu vjerodostojnost, nego se mogu pripisati kako proteku vremena, tako i različitoj percepciji koja je podložna individualnim svojstvima i sposobnostima zapažanja svakog čovjeka ponaosob.

I odbrana optuženog S. G. nastojala je tokom ovog krivičnog postupka dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka O. B. S tim u vezi braniteljica ovog optuženog je u završnoj riječi navela da postoje odstupanja u iskazu ovog svjedoka datog u istrazi, u odnosu na iskaz dat na glavnom pretresu, jer je u istrazi izjavio da su optuženi privedeni u stanicu policije, dok je na glavnom pretresu izjavio da ne zna da li su privedeni. Po ocjeni ovog suda, a o čemu je i ranije bilo govora, ovdje se ne radi o odstupanju od ranije datog iskaza (ni ovog, a ni drugih prethodno pomenutih svjedoka), nego samo o razjašnjenju onoga što su zapravo vidjeli i čuli. Naime, i ovaj svjedok, a i drugi, ranije pomenuti, objasnili su da sam momenat dolaska ili privođenja optuženih u stanicu policije nisu vidjeli, pa da stoga ne mogu isključiti ni jedno ni drugo, što predstavlja sasvim logično i uvjerljivo razjašnjenje datih iskaza a ne odstupanje od istih. Dalje braniteljica ukazuje da je ovo svjedočenje nepouzđano i zbog toga što je u istrazi izjavio da je tokom rata često viđao optuženog S. G. u S., a na pretresu je iskazao da ga nije poznao, da je njegovo ime saznao od drugih kolega u stanici policije, te da na upit suda, ovog optuženog nije mogao prepoznati u sudnici, no, po ocjeni ovog suda, neprihvatljiva je i ova tvrdnja odbrane. Dio iskaza ovog svjedoka iz istrage u kojem je naveo da je optuženog S. tokom rata viđao u S., nije u suprotnosti, nego u skladu sa njegovim iskazom na glavnom pretresu, jer je i u tom iskazu naveo da optuženog S. G. nije znao po imenu, ali ga je saznao od kolega u policiji, te da je tog optuženog (kao i optuženog G. P.) viđao u S. i poslije kritičnog događaja. Okolnost da je na upit suda izjavio da nakon 20 godina više ne može prepoznati ovog optuženog, ne umanjuje dokaznu snagu svega onoga što je po najboljem sjećanju mogao izjaviti o predmetnom događaju u vrijeme kada se desio, jer je u tom dijelu, njegov iskaz u čvrstoj vezi sa ostalim izvedenim dokazima. Ovo tim više što se upravo iz

takvog njegovog izjašnjenja na glavnom pretresu (da nakon 20 godina više ne može prepoznati optuženog S.), može izvesti pouzdan zaključak o njegovoj iskrenosti, jer je time sasvim očigledno da on ne želi potvrditi ono čega se sa sigurnošću ne može sjetiti.

Kada se dakle analiziraju i dovedu u međusobnu vezu iskazi svih pomenutih svjedoka, te kada se oni cijene i u vezi sa iskazima optuženih, onda slijedi zaključak da se inkriminirani događaj u stvarnosti desio upravo na način kako je to činjenično opisano u izreci ove presude.

Ovaj sud prvenstveno nalazi da nema nikakve dvojbe u pogledu identiteta optuženih, jer kada se iskaz svjedoka Č. H. koji je u lokalnu oštećenog H. M., prije njegovog ubistva, vidio dvojicu vojnika, te istim vojnicima (nakom ubistva oštećenog), dao pilu za rezanje metala, dovede u vezu sa iskazima svjedoka H. H. i K. N., koji su u kritično vrijeme čuli pucnjeve iz pravca kuće H. M. i otvaranje garažnih vrata, a potom ti iskazi dovedu u vezu sa iskazom svjedoka O. B., koji je iste večeri, na zahtjev optuženog G. P. (kojeg je poznao) i S. G. (čije ime je saznao sutradan) spajanjem kablova upalio automobil vlasništvo oštećenog, te sa iskazima svjedoka B. /T./ M., B. /V./ M., A. S. i K. S., koji su potvrdili da su upravo optuženi S. G. i G. P. sutradan bili u stanici policije gdje su ispitivani na okolnosti ubistva H. M., onda je time po ocjeni ovog suda, nesporno utvrđeno da su u čitavom slijedu događaja kako je to opisano u izreci ove presude, učestvovali upravo optuženi S. G. i G. P. Ovo stoga što pomenuti dijelovi iskaza svjedoka stoje u čvrstoj i logičkoj međusobnoj vezi, i na taj način predstavljaju zatvoreni krug činjenica koje sasvim izvjesno upućuju na jedini mogući zaključak da su upravo ovi optuženi učinili krivično djelo za koje su oglašen krivima.

Da su ta dvojica optuženih lišili života oštećenog H. M., postupajući kao saizvršitelji, dijeleći zajednički cilj, ovaj sud je utvrdio dovođenjem u vezu kako prethodno pomenutih iskaza, tako posebno i analizom iskaza svjedoka Č. H., u vezi sa iskazima optuženih. Prije svega, ni po odbrani nije sporno da je optuženi S. G. pucao u oštećenog iz automatske puške i time ga usmrtio, ali su, dajući svoje iskaze, taj događaj nastojali prikazati kao nesretan slučaj, odnosno, kao ubistvo u nužnoj odbrani (optuženi S. G.), a optuženi G. P. kao događaj u kojem se on sasvim slučajno našao, bez ikakve namjere da oštećenom naudi na bilo koji način.

Međutim, ovaj sud cijeni da su takve teze odbrane i jednog i drugog optuženog neprihvatljive i da su date kao njihov pokušaj izbjegavanja odnosno umanjavanja krivične odgovornost za krivično djelo koje im se stavlja na teret, iz slijedećih razloga:

Neprihvatljiva je zajednička teza odbrane optuženih da kritične večeri nisu bili zajedno u kafani oštećenog nego da su se sasvim slučajno sreli, pa pozvali oštećenog da im pokaže kuću u kojoj se navodno nalazio bunker, jer iz prethodno pomenutih iskaza svjedoka, koji jedan drugog nadopunjuju i logički slijede, počev od kazivanja svjedoka Č. H., pa do iskaza svjedoka O. B. i ostalih, proizilazi da su optuženi zajedno bili u kafani kod oštećenog i da su sve daljnje radnje poduzimali zajednički. Da je kod obojice optuženih, još za vrijeme boravka u kafani oštećenog, stvorena zajednička namjera da liše života oštećenog, proizilazi iz dijela iskaza svjedoka Č. H. u kojem opisuje očajnički pokušaj oštećenog da se nekako „izvuče“ od optuženih, svjestan da će ga, ako u tome ne uspije, oni ubiti, te daljnji navodi ovog svjedoka kada opisuje da ga je jedan od optuženih otjerao iz kafane, psujući mu, očigledno želeći da svoju namjeru usmjerenu na lišenje života oštećenog, provedu u djelo bez svjedoka. Sam opis iz iskaza obojice optuženih o načinu njihovog kretanja sa oštećenim koji je navodno trebao da im pokaže kuću u kojoj se, po iskazu optuženog S. G. nalazio bunker (prvo ide optuženi G. P., pa oštećeni, a za njima optuženi S. G.), ukazuje da ga zapravo vode na mjesto egzekucije, i da je on prisiljen da ih slijedi, a ne da sa njima ide dobrovoljno, kako su to pokušali prikazati u svojim iskazima. Takvo što (krenuti u „bunker“ dobrovoljno, sa dvojicom naoružanih vojnika, pripadnika strane u sukobu koja drži u vlasti bošnjačko stanovništvo na području o kojem je

riječ), potpuno je nelogično u okolnostima oružanog sukoba u kojima se čitav događaj odvija, i o kojima je bilo više riječi prethodno, kao što je nelogično i to da dvojica naoružanih vojnika, traže od civila da ih predvodi, zbog navodno uočene sigurnosne prijetnje (kako to u svojim iskazima navode optuženi), umjesto da o tome obavijeste druge vojnike koji su se nalazili u Domu kulture, i to u neposrednoj blizini kuće oštećenog, što je također u svom iskazu naveo svjedok Ć. H.. Iz toga ujedno proizilazi da su optuženi postupali sa direktnim umišljajem, odnosno da je njihova zajednička namjera da liše života oštećenog, stvorena još u vrijeme boravka u njegovoj kafani, a potom i realizirana na naprijed opisani način. Dalje, neprihvatljiva je teza odbrane optuženog S. G. da je u oštećenog H. M. pucao u nužnoj odbrani i strahu za vlastiti život jer, kako navodi, oštećeni se u kući-bunkeru sukobio sa G. P. i oteo mu pušku te „izletio“ s puškom pred njega u pognutom položaju, kao da puni ili repetira pušku. Nasuprot tome, optuženi G. P. je naveo da sa oštećenim nije bilo nikakvog sukoba i da mu oštećeni nije oduzeo pušku, pa dakle, prema optuženom S. G. nije postojao nikakav istovremeni ili direktno predstojeći protivpravni napad od strane oštećenog, pa da bi se mogao pozivati na nužnu odbranu. Momenat u kojem je oštećeni „izletio“ pred optuženog S. G., u kontekstu svega naprijed navedenog, mogao je jedino biti pokušaj njegovog bijega s ciljem spašavanja života.

Prema tome, iz svih naprijed navedenih dokaza koji su po ocjeni ovog suda jasni, uvjerljivi, međusobno se dopunjuju i potvrđuju, nesporno proizilazi da su optuženi dijelili zajednički cilj da oštećenog liše života, što je manifestirano u nizu radnji koje su zajedno poduzeli, počev od događaja u kafani oštećenog, njegovog odvođenja do kuće – bunkera, pucanja u istog od strane optuženog S. G., a potom provaljivanja u garažu oštećenog i otuđivanja njegovog vozila. S obzirom na takve okolnosti, nije od odlučnog značaja to što je samo optuženi S. G. pucao u oštećenog i tako ga lišio života, kada iz svih prethodno navedenih činjenica nedvojbeno proizilazi njihova svijest o zajedničkom djelovanju, te zajednički doprinos učinjenju krivičnog djela. Dakle, u konkretnom slučaju, za postojanje saizvršiteljstva u učinjenju predmetnog krivičnog djela, nije ni potrebno utvrđenje da su obojica optuženih pucali u oštećenog, s obzirom da sve one radnje koje je i optuženi G. P. poduzeo zajedno sa optuženim S. G., imaju odlučujući značaj u procesu izvršenja djela, a posebno okolnost da je skupa sa S. G. odveo oštećenog u pravcu kuće ispred koje je sutradan pronađeno njegovo mrtvo tijelo.

Neprihvatljiv je i navod odbrane obojice optuženih da su, nakon što je optuženi S. G. lišio života oštećenog, odmah otišli u policiju da taj događaj prijave. Po ocjeni ovog suda, ovaj dio njihove odbrane iskonstruiran je kako bi se potkrijepili navodi o „nesretnom slučaju“, odnosno, da bi se prikazalo kako oni nisu imali šta kriti jer se radilo o nesretnom spletu okolnosti zbog čega im je savjest nalagala da to prijave. Nasuprot ovakvoj tvrdnji, iz niza izvedenih dokaza o kojima je i ranije bilo riječi, proizilazi da optuženi nisu otišli u stanicu policije da bi prijavili šta se desilo, nego su, ostavljajući usmrćenog oštećenog ispred kuće u koju su ga i odveli da bi ga lišili života, otišli kod svjedoka Ć. H. i tražili pogodan alat za rezanje metala, pa kada su ga i dobili, prerezali katanac na garažnim vratima oštećenog, te uzeli i prisvojili njegovo vozilo koje nisu mogli upaliti jer nisu imali ključ, nego su ga gurali sve dok nisu sreli svjedoka O. B. koji im je upalio automobil spajanjem žica, nakon čega su se odvezli u nepoznatom pravcu. Pored iskaza svjedoka kojima su opovrgnuti ovi navodi odbrane optuženih, s tim u vezi stoji i okolnost da je sutradan ispred garaže oštećenog pronađen i ruksak sa inicijalima G.P., pa iako indicijalan, i ovaj dokaz, posmatran u vezi sa drugim dokazima, potpuno se u iste uklapa i potkrepljuje ih. Da li su se optuženi nakon toga, u nekom momentu odlučili prijaviti policiji, ili su privedeni zbog sumnje da su lišili života oštećenog, nije više relevantno u kontekstu prethodno pomenutih navoda odbrane.

Na osnovu svega izloženog, ovaj sud nalazi utvrđenim da su optuženi S. G. i P. G., postupajući kao saizvršitelji, dana 31.05.1992. godine u poslijepodnevnim satima, u vojničkim uniformama, naoružani automatskim puškama, došli do kuće vlasništvo oštećenog H. M. u S., općina K., u čijem prizemlju se nalazio ugostiteljski lokal - kafana, također vlasništvo oštećenog, pa kada su se drugi gosti razišli, ostali sami u kafani sa oštećenim, koji je u strahu pozvao komšiju Ć. H., moleći ga da ga nekako izvuče iz kafane i govoreći mu da je „gotov“ jer će ga optuženi ubiti, da bi nakon toga jedan od optuženih otjerao Ć. H. iz kafane psujući mu mater, a nakon toga, u namjeri da oštećenog liše života, izveli ga iz kafane pod izlikom da im treba pokazati obližnju kuću u kojoj se navodno nalazi bunker, pa došavši do tog objekta, optuženi G. P. ušao prvi u unutrašnjost istog, a za njim i oštećeni, dok je optuženi S. G. zaostao za njima vani, pa kada je oštećeni istrčao iz objekta, optuženi S. G. mu u predio grudi ispalio iz automatske puške četiri metka, nanijevši mu višestruke strijelne rane grudnog koša od kojih povreda je oštećeni na licu mjesta opisanog događaja umro.

Stoga ovaj sud nalazi da su radnjama opisanim u tački I izreke ove presude, optuženi S. G. i G. P. prekršili odredbu člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, koja između ostalog zabranjuje svako nasilje protiv života i tijela prema osobama koji ne sudjeluju aktivno u neprijateljstvima. Pošto su optuženi, za vrijeme oružanog sukoba na području S., općina K., kao pripadnici jedinica Vojske R. S., postupili suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava, kršeći naprijed pomenutu normu, tako što su, kao saizvršitelji, ubili civila H. M., na način opisan u tački I izreke ove presude, oni su tim radnjama, za koje su oglašeni krivim ovom presudom, učinili krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi člana 22. istog zakona, koji je zakonom preuzet kao republički zakon.

S obzirom na utvrđeno činjenično stanje, ovaj sud je izvršio dopuštenu modifikaciju činjeničnog opisa krivičnog djela ubistva kao ratnog zločina iz optužnice, krećući se u okviru istog krivičnog djela koje je predmet optužbe u njegovom činjeničnom supstratu. Radi se dakle o izmjenama koje ne narušavaju princip akuzatornosti, a prilagođene su izvedenim dokazima. Također je ovaj sud izvršio i izmjene činjeničnog supstrata i pravne kvalifikacije u dijelu koji se odnosi na otuđenje vozila oštećenog, a takve su izmjene izvršene u korist optuženih, pa su brisani oni navodi koji, prema izmjenama optužnice od strane federalnog tužitelja na pretresu pred ovim sudom, predstavljaju kršenje principa zabrane *reformatio in peius* (o čemu će biti više riječi u dijelu obrazloženja ove presude koji se odnosi na tačku II njene izreke). Također, ovakvim postupanjem nije dovedeno u pitanje niti pravo na odbranu optuženih, jer su o svim činjenicama i okolnostima koje su sadržane u modificiranom činjeničnom opisu, imali priliku da se izjasne i da ih opovrgavaju tokom postupka.

Pri odmjeravanju kazne optuženima S. G. i G. P. za krivično djelo za koje su oglašeni krivima ovom presudom, sud je, u skladu sa članom 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, imajući u vidu svrhu kažnjavanja, uzeo u obzir sve okolnosti koje su od značaja za odmjeravanje kazne. Kao olakšavajuće okolnosti, sud je na strani optuženih cijenio da ranije nisu osuđivani, i da su porodični (obojujica optuženih su oženjeni, te je optuženi S. G. oženjen i otac jednog djeteta, a optuženi G. P. je otac troje djece), zatim za optuženog S. G. sud je cijenio da je slabog zdravstvenog stanja, što proizilazi iz medicinske dokumentacije uložene u spis, kao i to da je djelimično priznao učinjenje krivičnog djela (objektivni učin); a na strani optuženog G. P., sud je cijenio da je krivično djelo učinio kao mlađa punoljetna osoba, dok otežavajućih okolnosti na strani optuženih ovaj sud nije našao. S obzirom na zapriječenu kaznu za ovo krivično djelo (od 5 do 15 godina zatvora), te cijeneći sve naprijed navedene olakšavajuće okolnosti na strani optuženih, ovaj sud je našao da će se kaznom zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina koja je izrečena optuženom S. G., odnosno, kaznom zatvora u trajanju od 6

(šest) godina koja je izrečena optuženom G. P., moći ostvariti ciljevi generalne i specijalne prevencije.

S obzirom da su se optuženi S. G. i G. P. u toku ovog krivičnog postupka nalazili u pritvoru od 18.12.2014. godine do 18.02.2015. godine, ovaj sud im je, na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, u izrečene kazne zatvora uračunao vrijeme provedeno u pritvoru.

Na osnovu člana 202. stav 4. ZKP FBiH, ovaj sud je odlučio da optužene oslobodi od dužnosti naknade troškova postupka, tako da troškovi nastali do ukidanja presude Kantonalnog suda u B. broj 01 0 K 009189 15 K 2 od 10.11.2016. godine, uključujući i troškove branitelja po službenoj dužnosti, padaju na teret budžetskih sredstava prvostepenog suda, a ostali troškovi nastali nakon ukidanja navedene presude, padaju na teret budžetskih sredstava ovoga suda. Naime, iz dokaza koji su priloženi u spis od strane branitelja optuženih, proizilazi da isti nisu zaposleni, i da nemaju prihoda, pa bi, po ocjeni ovog suda, plaćanjem troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje izdržavanje kako optuženih tako i članova njihovih porodica.

Naposlijetku, s obzirom da je imovinskopравни zahtjev članova porodice oštećenog Ha. M. postavljen, ali nije preciziran, to nema dovoljno podataka da se u krivičnom postupku o tom zahtjevu odluči, pa je stoga na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH, porodica oštećenog H. M. sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućena na parnični postupak.

Nadalje, ovaj sud je na osnovu člana 298. tačka e) ZKP FBiH, odbio optužbu prema optuženima S. G. i G. P., da bi počinili krivično djelo teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. u vezi člana 147. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koji je preuzet kao republički zakon (KZ RBiH), a koje je činjenično opisano u optužnici Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona B. broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015. godine, iz slijedećih razloga:

Iz činjeničnog opisa optužnice Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona B. broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015. godine u dijelu u kojem se opisuju radnje optuženih koje se odnose na njihovo postupanje nakon ubistva oštećenog, proizilazi da su istog dana (dakle 31.05.1992. godine), došli do kuće vlasništvo H. M. u S., općina K., i upotrebom pile za rezanje željeza (bonsek) prerezali katanac na garažnim vratima vlasništvo oštećenog i iz garaže „izgurali“ putničko motorno vozilo marke Opel Kadett 1,3 karavan, crvene boje, vlasništvo oštećenog H. M. te u cilju sticanja protupravne imovinske koristi spomenuto vozilo odvezli u nepoznatom pravcu. Pri tome, taj opis nije sadržavao nikakve navode koji bi se odnosili na to da su optuženi ovakvim postupanjem prekršili određenu normu međunarodnog prava koja to zabranjuje. S tim u vezi, ovaj sud podsjeća da je krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, blanketno krivično djelo, koje može postojati samo onda kada je nekom od alternativno propisanih radnji iz te odredbe, prekršena konkretna norma međunarodnog prava koja takve postupke zabranjuje. To jasno proizilazi iz odredbe člana 142. stav 1. KZ SFRJ, kojom je propisano da će za krivičnopravne radnje, alternativno propisane u toj odredbi, uključujući i pljačkanje imovine stanovništva, odgovarati onaj ko kršenjem pravila međunarodnog krivičnog prava naredi ili učini neko od tih djela. Prema tome, da bi krivično djelo postojalo, neophodno je da činjenični opis, za svaku od alternativno postavljenih radnji iz pomenute odredbe, sadrži i navod o tome koja konkretna norma međunarodnog prava je prekršena postupcima učinitelja, jer taj blanketni propis predstavlja bitno obilježje krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ. Ukoliko takva blanketna norma u opisu krivičnog djela izostane, neovisno od okolnosti da je krivično djelo učinjeno tokom rata, oružanog sukoba ili okupacije, to dalje znači da konkretno postupanje učinitelja nije zabranjeno pravilima

međunarodnog prava, pa takva radnja onda i nema obilježja ratnog zločina. Slijedom toga, radnja učinjenja krivičnog djela koja je opisana u činjeničnom opisu pomenute optužnice, sadrži samo bitna obilježja krivičnog djela teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. Krivičnog zakona Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koji je preuzet kao republički zakon (KZ RBiH) u vezi člana 22. KZ SFRJ, ali ne i obilježja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

Takav propust iz optužnice Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona B. broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015.godine, nije mogao biti otklonjen na pretresu pred ovim sudom ni izmjenom optužnice od strane federalnog tužitelja, koji je, između ostalog, u činjenični opis optužnice dodao blanketnu normu iz člana 4. stav 2. tačka g) Dopunskog protokola (Protokol II) uz Ženevske konvencije, kojom se zabranjuje pljačka civilnog stanovništva. Naime, takvom izmjenom, federalni tužitelj je u optužnicu dodao novu kriminalnu količinu, odnosno, radnju kršenja međunarodnog prava, koja optuženima nije bila stavljena na teret prvobitnom optužnicom. Pošto kantonalni tužitelj nije izjavio žalbu protiv presude prvostepenog suda broj 01 0 K 009189 15 K od 27.10.2015. godine, nego su izjavljene samo žalbe u korist optuženih, tj. žalbe njihovih branitelja, to bi oglašavanje optuženih krivima za krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ učinjeno radnjom pljačke imovine civila, a koje nije sadržavala prvobitna optužnica, predstavljalo kršenje odredbe člana 322. ZKP FBiH o zabrani *reformatio in peius* prema kojoj, ukoliko je žalba podnesena samo u korist optuženog, onda se presuda ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Imajući u vidu ovlaštenje suda iz odredbe člana 295. stav 2. ZKP FBiH, ovaj sud je, nalazeći da su u radnjama optuženih, kako su one činjenično opisane, ostvarena bitna obilježja krivičnog djela teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. KZ RBiH u vezi člana 22. KZ SFRJ, čije učinjenje potvrđuju i izvedeni dokazi, dalje razmatrao, da li su ispunjeni zakonski uvjeti za meritorno odlučivanje o krivnji optuženih u odnosu na to krivično djelo. Međutim, utvrđeno je da je za navedeno krivično djelo nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, zbog čega se krivično gonjenje ne može preduzeti, pa je valjalo odlučiti kao u tački II izreke ove presude, tj. odbiti optužbu u smislu člana 298. tačka e) ZKP FBiH.

Cijeneći pitanje zastare, ovaj sud je pošao od zakonske obaveze iz člana 5. KZ FBiH, prema kojoj se na učinitelja krivičnog djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja tog djela, osim ukoliko je kasnije izmijenjeni zakon povoljniji za učinitelja. Pri tome, sud je vezan kriterijima za utvrđivanje blažeg krivičnog zakona koji se moraju sagledavati u odnosu na pravni položaj učinitelja konkretnog krivičnog djela, i to tako što se upoređuju ne samo sankcije koje su za određeno krivično djelo propisane ranijim, odnosno, novim krivičnim zakonom, nego se upoređuju i sve druge odredbe od značaja za utvrđivanje povoljnijeg, odnosno, nepovoljnijeg pravnog položaja učinitelja krivičnog djela. S tim u vezi, ovaj sud je u konkretnom slučaju analizirao odredbe o zastarjelosti KZ SFRJ (koji je važio u vrijeme učinjenja krivičnog djela), zatim odredbe KZ FBiH iz 1998. godine, kao i odredbe KZ FBiH iz 2003. godine, pa je našao da su za optuženog najpovoljnije odredbe zakona koji je važio u vrijeme učinjenja krivičnog djela tj. odredbe KZ SFRJ.

Za krivično djelo teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. KZ FBiH, propisana je kazna zatvora u trajanju od jedne do 10 godina. Prema odredbi člana 95. stav 1. tačka 5. preuzetog KZ SFRJ, koji je bio na snazi u inkriminiranom periodu, krivično gonjenje se ne može poduzeti kada protekne tri godine od izvršenja krivičnog djela za koje se u po zakonu može izreći zatvor preko jedne godine (relativna zastara), a prema odredbi člana 96. stav 6. istog zakona, zastarjelost u svakom slučaju nastupa kada protekne dvaput onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarjelost krivičnog gonjenja (apsolutna zastara krivičnog gonjenja).

Kako je konkretno krivično djelo učinjeno dana 31.05.1992. godine, onda je apsolutna zastara krivičnog gonjenja za to djelo, odnosno, njegove učinitelje, nastupila dana 31.05.1998. godine.

Stoga je ovaj sud, zbog prethodno navedenih razloga, a imajući u vidu i obavezu da se izrekom presude potpuno riješi predmet optužbe, izdvojio činjenični opis krivičnog djela teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. KZ RBiH u vezi člana 22. KZ SFRJ, pa imajući u vidu da je za to krivično djelo nastupila apsolutna zastara zbog koje se krivično gonjenje više ne može preduzeti, donio presudu kojom se, na osnovu člana 298. tačka e) ZKP FBiH prema optuženima S. G. i G. P. odbija optužba za to krivično djelo.

Zapisničar
Dedić Dinela,s.r.

Predsjednica vijeća
Zlotrg Nidžara,s.r.

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude, a u smislu člana 333. stav 1. tačka b) ZKP FBiH, optuženi G. P. ima pravo žalbe trećestepenom vijeću ovog suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostavljanja prijepisa presude.